

FRITIDSKLUBBLØFTET

Redd Barna

Gjensidige Stiftelsen

**UNGDOM
OG FRITID**

Innhold

2. Innledning	3
3. Fritidsklubløftet:	4
4. Rundbordskonferanse 1	6
4.1 Hovedfunn fra rundbord 1	7
4.2 Faglige innledninger	9
4.3 Rundbordssamtaler	11
4.3.1 Metode	11
4.3.2 Resultater	14
Heterogene rundbord	14
Folkehelse	15
Kultur	17
Forebygging	20
Medvirkning og inkludering	22
Homogene rundbordssamtaler	27
Politikere og embetsverk	27
Forsknings- og utdanningsintitusjoner	30
Organisasjoner	33
Kommunalt ansatte	35
4.4 Resultater	37
4.4.1 Heterogene rundbordssamtaler	37
4.4.2 Homogene rundbord	40
Potensialet for samarbeid	41
Forslag til arbeid opp mot neste konferanse	42
4.5 Konklusjon	43
5. Rundbordskonferanse 2	44

2. Innledning

Den 22. mai 2023 gjennomførte Ungdom og Fritid, sammen med Redd Barna og Gjensidigestiftelsen, den første av to rundbordskonferanser i prosjektet Fritidsklubløftet. Dette skrevet er en oppsummering av dagen, både for de av dere som var der og for dere som ikke hadde mulighet til å komme.

Vi håper at dere benytter rapporten i forberedelsen til rundbordskonferanse 2. Enten ved å benytte dere av presentasjonen vedlagt, eller ved å invitere oss til et møte der vi presenterer funnene og veien videre.

3. Fritidsklubløftet: Et løft for fritidsklubb, og et løfte til ungdom.

Prosjektet «Fritidsklubløftet» handler først og fremst om å ta ungdommers behov og ønsker for fritiden på alvor. Ungdom har de siste årene gitt tydelig uttrykk for at de ønsker en styrking av fritidsklubbene i Norge. Dette kommer frem i Ungdata-undersøkelsene og i rapportene [BUSK](#), [Oppdrag 31](#) og [Et bra sted å være](#). Ikke minst har ungdom gitt uttrykk for savnet etter møteplasser som fritidsklubber under pandemien.

Fritidsklubber har en viktig samfunnsfunksjon fordi de bidrar til å sikre gode oppvekstsvilkår for barn og unge, ved å gi dem tilgang på inkluderende, demokratiske og trygge kulturarenaer. Dette har positive folkehelseeffekter. Å være på klubb gir opplevelser av tilhørighet, fellesskap og mestring. Fritidsklubbene er gratis, lavterskel møteplasser uten krav til prestasjoner og kompetanse, der ungdom selv er med å skape innhold og aktiviteter på egne premisser. Det, sammen med ungdomsarbeiderens vektlegging av og kompetanse på medvirkning og relasjonelt arbeid, gjør klubbene til den mest inkluderende fritidsarenaen, med færrest barrierer for deltakelse.

Potensialet som ligger i klubbfeltet utnyttes ikke grunnet underfinansiering. I Norge er ikke fritidsklubb, ulikt kulturskolene og bibliotekene, en lovpålagt oppgave. Kommuner mottar ikke tilskudd fra staten til klubbene, og må selv velge å prioritere dem. Dette gjør klubbene svært sårbare, og Norge scorer langt dårligere enn våre naboland på indikatorene i Europarådets anbefaling på ungdomsarbeid.

Klubbungdom: en sentral rolle i «Fritidsklubløftet»

Fordi «Fritidsklubløftet» handler om å ta barn og unges ønsker og behov på fritiden på alvor, arbeider Ungdom og Fritid tett med klubbungdom i dette prosjektet.

En nasjonal ressursgruppe med ungdommer fra Ungdom og Fritids fylkeslag ble nedsatt ved prosjektets oppstart. I løpet av 2023 deltar gruppa på fire fysiske samlinger, digitale møter og rundbordskonferanser og har en direkte linje til prosjektleder. Gruppa gir innspill på og diskuterer relevante problemstillinger og midlertidige funn for å sikre at prosjektet ivaretar barn og unges behov.

Vi henter også innspill fra annen klubbungdom utover ressursgruppa, på Ungdom og Fritids Landsmøte og via det digitale kulturhuset NOVA.

I dag har Ungdom og Fritid ca. 670 medlemsklubber, men dette er en nedgang fra 2009 da tallet var 732. 70 kommuner står uten klubb, og kun annenhver ungdom i landet er fornøyd med tilgangen på møteplasser som fritidsklubber og ungdomshus. I 2020 ble ca. halvparten av medlemsklubbene foreslått nedlagt eller kuttet, men i år oppgir 5% at det har kommet forslag om nedleggelse og 19% at det har kommet forslag om kutt. Nedgangen henger trolig sammen med pandemien, og kultursjefenes prioritering av rekrutteringstiltak etter ungdommers frafall fra kommunale kulturaktiviteter. Fremover, mener 89% av kultursjefene at det er viktig å prioritere flere lokaler der barn og unge kan drive med kultur, men at dette avhenger av nasjonale midler. Det henger godt sammen med at 4 av 5 fritidsklubber som har blitt forsøkt kuttet eller nedlagt oppgir svak kommuneøkonomi som årsak.

Dette ønsker Ungdom og Fritid å gjøre noe med! «Fritidsklubløftet» skal kartlegge fritidsklubbenes rolle, betydning og potensiale i en historisk, nåtidig og fremtidig kontekst. Sammen med utredningen som gjøres i samme periode, skal dette danne grunnlaget til anbefalinger for å løfte fritidsklubbfeltet. Gjennom å systematisere kunnskap og innspill, skal vi lage et rammeverk for fritidsklubb som kan være utgangspunktet for et nasjonalt løft. Ved å samle stiftelser, myndigheter, beslutningstakere, ungdom og samarbeidsaktører skal vi sammen finne løsninger for å utnytte potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet slik at enda flere barn og unge får bedre oppvekstvilkår. I denne prosessen skal barn og unge oppleve å få sin mening hørt, og at de har innflytelse over sitt fritidstilbud.

4. Rundbordskonferanse 1

Den 22. mai 2023 deltok omtrent 60 ungdommer, beslutningstakere, stiftelser, organisasjoner, forskere og kommunalt ansatte på den første av to rundbordskonferanser i «Fritidsklubløftet». Konferansen fant sted på Sentralen i Oslo. Formålet med denne dagskonferansen var å igangsette dialog på tvers av deltakergruppene om fritidsklubb. Mer konkret skulle deltakerne samtale om potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet, inkludert utfordringer og behov som må adresseres dersom dette potensialet skal utnyttes.

For å igangsette fruktbare og relevante samtaler mellom deltakerne ble konferansen strukturert rundt fem temaer: folkehelse, forebygging, kultur, medvirkning og inkludering, og kompetanse. De første fire temaene ble valgt fordi de representerer områder der fritidsklubbene tradisjonelt og fremdeles bidrar til samfunnsnytte. Kompetanse ble valgt fordi relevant og god kompetanse hos klubbansatte er en forutsetning for at feltet best mulig skal kunne utnytte sitt samfunnsyttige potensiale.

Samfunnsnytte

Med «samfunnsnytte» menes det i dette skrevet, de positive effektene som en gitt tjeneste kan ha på samfunnet som helhet. Denne nytten kan for eksempel inkludere forbedring i helse, utdanning og overordnet velvære for befolkningen.

Samfunnsnytte omfatter både privat nytte og ekstern nytte. Privat nytte er de positive effektene et gode har for dem som bruker tjenesten. Ekstern nytte er de positive effektene et gode har for dem som ikke bruker tjenesten selv, såkalte «spillover effects».

4.1 Hovedfunn

I dette avsnittet trekker vi frem hovedfunnene fra rundbordskonferanse 1. For en uttømmende oversikt, se "4.3.2 Resultater", på side 14.

Styrker og potensiale

Inkludering

Fritidsklubb bidrar til inkludering av alle grupper barn og unge fordi det er et lavterskel fritidstilbud; det er ofte gratis, åpent for alle i en gitt aldersgruppe og uten prestasjonskrav. Det motvirker ensomhet og utenforskap. Økt inkludering er mulig dersom barrierer for deltakelse bygges ned.

Metodikk

Klubbansattes kompetanse på relasjonsbygging og medvirkning (RRR-metodikk) er en styrke ved feltet fordi det sikrer opplevelser av trygghet, deltakelse og tillit blant ungdom; forutsetninger for opplevelser av mestring, selvledelse og tilhørighet, uten press og stress.

Ressurssenter

Fritidsklubber har betydelige styrker og potensiale som ressursentre for barn og unge, for kommunen og for samarbeidsaktører. Styrkene ligger i klubbenes tilgang på lokaler og utstyr, og i klubbansattes kompetanse om og relasjoner til ungdom.

Utfordringer

Underfinansiering

En utfordring fordi det gir for få fritidsklubber i forhold til behovet som eksisterer nasjonalt. For eksisterende klubber gir det kort åpningstid, det er vanskelig å sikre forutsigbar og god drift, og ansatte har midlertidige og

små stillingsprosenter med relativt lav lønn, hvilket forringer tilbudet.

Barrierer for deltakelse

Deltakelse i fritidsklubber kan hindres av to hovedutfordringer: Manglende universell utforming, som ekskluderer visse grupper, og negative holdninger blant ungdom og/eller foreldre som kan skape stigma rundt fritidsklubbene

Begrenset kompetanse

Begrenset kompetanse i klubbsektoren oppstår på grunn av mangel på formell utdanning for fritidsklubbansatte. I tillegg kan underfinansiering føre til en "brain drain" fra sektoren, hvor erfarne ansatte slutter på grunn av relativt lav lønn og små og midlertidige stillingsprosenter.

Behov

Forutsigbare rammer og økonomi

For å få bukt med utfordringer relatert til underfinansiering mente flere av gruppene at det er behov for forutsigbare rammer og økonomi for feltet. Herunder innspill om behovet for at fritidsklubbfeltet lovfestes, for at feltet forankres i kommunale planverk og budsjetter, og at feltet tildeles mer ressurser.

Bygge ned barrierer

For å utnytte feltets inkluderingspotensiale mente flere av gruppene at det er behov for universell utforming slik at også grupper med funksjonsnedsettelse kan bruke tilbudet. I tillegg spilte deltakere inn behovet for at fritidsklubber får kompetanse på hvordan de skal markedsføre seg lokalt for å bygge ned stigmaet som eksisterer rundt fritidsklubb og rekruttere flere deltakere.

God og relevant kompetanse

Flere grupper trakk frem behovet for at ansatte i fritidsklubbfeltet har god og relevant kompetanse. Deltakere i to grupper mente at det var behov for et kompetanseløft i sektoren, og gruppen som diskuterte temaet kompetanse nyanserte dette ved å konkludere med at det er behov for en universitetsutdanning på feltet tett knyttet til praksis og en styrking av eksisterende barne- og ungdomsfaglig fagskoleutdanning med pensum om ungdom

Konferansen hadde følgende program:

09.00 Velkomst

09.10 Faglige innledninger

09.50 Pause

10.00 Rundbordssamtaler

11.30 Lunsj

12.15 Rundbordssamtaler

13.45 Avslutning

4.2 Faglige innledninger

For å gi alle deltakerne en kontekstuell forståelse av fritidsklubb og de utvalgte temaene for konferansen ble det holdt seks korte faglige innledninger.

1. Hvordan står det egentlig til med fritidsklubbfeltet?

Hvem: Vilde Vågsland, seniorrådgiver og ungekspert i innsikts- og analysebyrået Opinion.

Formål: Å formidle hva som kjennetegner fritidsklubbfeltet i dag.

Bakgrunn: Våren 2023 gjennomførte Opinion Klubbundersøkelsen på oppdrag fra Ungdom og Fritid. Undersøkelsen ble sist gjennomført i 2020 og er den mest omfattende kartleggingen av fritidsklubbfeltet i Norge. I 2023 ble undersøkelsen, med 119 spørsmål, besvart av ledere ved 270 fritidsklubber.

Presentasjon: [Last ned](#)

Sammendrag: [Last ned Status 2023](#)

2. Medvirkning og inkludering

Hvem: Aina Landsverk Hagen, sosialantropolog og seniorforsker ved Arbeidsforskningsinstituttet OsloMet.

Formål: Å gi deltakerne en forståelse av hva (ung)medvirkning er og hvordan det brukes metodisk på fritidsklubb.

Bakgrunn: Aina har gjennomført en rekke store forskningsprosjekter om og med ungdom og er godt kjent med fritidsklubbfeltets medvirkningsmetodikk. For eksempel YouCount: Samskaping og folkeforskning med ungdom (pågående), Unges mulighet til å medvirke (2023) og Et sted å være ung (2021).

Presentasjon: [Last ned her](#)

3. Kultur som metode

Hvem: Magnus Tveten, Nestleder voksen i Ungdom og Fritid.

Formål: Gi deltakerne en forståelse av hva kultur er og hvordan det brukes som en metode i ungdomsarbeid på fritidsklubb.

Bakgrunn: Magnus har jobbet 13 år med kulturtilbud som ungdomsarbeider ved fritidsklubber i Oslo kommune.

Presentasjon: [Last ned](#)

4. Folkehelse

Hvem: Patrick Lie Andersen, sosiolog og forsker III ved seksjon for ungdomsforskning ved Velferdsforskningsinstituttet NOVA OsloMet.

Formål: Gi deltakerne en forståelse av hva folkehelse er og hva som kjennetegner folkehelsen til barn og unge som bruker fritidsklubb.

Bakgrunn: I perioden 2017-2020 arbeidet Patrick med et forskningsprosjekt støttet av Helsedirektoratet som del av «Program for folkehelsearbeid i kommunene» for å klarlegge og analysere fritidsklubb som folkehelsearena.

Presentasjon: [Last ned her](#)

5. Forebygging

Hvem: Jonny Røsok Hanssen, Enhetsleder for Fritid/U16 i Tromsø kommune.

Formål: Gi deltakerne en forståelse av hva rus- og kriminalitetsforebygging er, og hvordan fritidsklubbene er sentrale i dette arbeidet opp mot barn og unge i Tromsø kommune.

Bakgrunn: U16 ble etablert i 2019 som respons på økning av vold, trusler og rus blant ungdom med det mål å redusere og forebygge ungt utenforskap i Tromsø ved samarbeid på tvers av etater og profesjoner. Tromsø kommune vurderer mentorer, unge ansatt i fritidsklubb, som det viktigste tiltaket for gode resultater i U16.

Presentasjon: [Last ned](#)

6. Kompetanse

Hvem: Pål Isdahl Solberg, Øvingslærer ved fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap ved Universitetet i Sørøst-Norge og Leder av prosjektgruppen for

etablering av Bachelor i ungdomsarbeid / Fritidspedagogikk.

Formål: Gi deltakerne innsikt i utdannings-tilbudet for ansatte ved fritidsklubb.

Bakgrunn: Utdanningstilbudet for ansatte i fritidsklubb er begrenset, og det eksisterer i dag ingen bachelor eller master på dette feltet i Norge.

Presentasjon: [Last ned.](#)

4.3 Rundbordssamtaler

En rundbordssamtale er en organisert samtale ledet av en moderator eller prosessleder mellom flere talere som har ulike perspektiver på en sak eller et tema. Hensikten med rundbordssamtaler er å synliggjøre ulike perspektiver, dele informasjon, danne nettverk og/eller å debattere en sak eller et tema. Den overordnede hensikten med rundbordskonferansen 22. mai var å innhente informasjon, ideer og innspill, fra deltakerne for å kartlegge det samfunnsnyttige potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet. Mer konkret var hensikten å kartlegge feltets styrker og potensiale, utfordringer og behov får å utnytte dette potensialet, samt

å igangsette kartleggingen av hvordan ulike aktører kan styrke feltet fremover.

4.3.1 Metode

For å oppnå hensikten deltok hver deltaker på to rundbordssamtaler, én før og én etter lunsj på 90 minutter hver. Før lunsj ble deltakerne inndelt i heterogene grupper etter tema, og etter lunsj ble de inndelt i homogene grupper etter bransje.

Heterogene rundbordssamtaler

Deltakerne ble inndelt i grupper strukturert etter temaene medvirkning og inkludering, kultur, folkehelse, forebygging og kompetanse. Voksne deltakere ble plassert etter temaet som var mest relevant for deres mandat og/eller stilling, mens klubbungdom ble plassert etter det temaet som var mest relevant for deres engasjement og/eller interesse. Rundbordene kan beskrives

som heterogene fordi hvert bord besto av representanter fra alle deltakergruppene på konferansen: ungdom, kommunalt ansatte, organisasjoner, stiftelser og næringsliv, og forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Til tross for at gruppene diskuterte ulike temaer, var prosesslederne på alle gruppene instruert til å lede samtalene etter en liknende struktur:

Tidspunkt	Hva	Hensikt	Hvordan
10.00	Introduksjonsrunde	Legge rammene for inkluderende og god dialog.	Hver deltaker presenterte seg ved navn, tilhørighet (arbeidsplass eller fritidsklubb) og ved å fortelle om nivå av kjennskap til fritidsklubbfeltet.
10.10	Kartlegge årsaksbilde	Etablere kontekst for videre samtale ved å identifisere årsaker til nåtidssituasjon.	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark.
10.25	Kartlegge styrker og potensiale	Identifisere hvordan fritidsklubbfeltet bidrar og kan bidra til å forbedre nåtidssituasjon	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark.
11.00	Kartlegge utfordringer og behov	Identifisere faktorer som styrker eller svekker fritidsklubbfeltets mulighet til å utnytte styrker og potensiale.	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark, og deltakerne prioriterer viktighet ved tilstrekkelig tid.

Homogene rundbordssamtaler

Deltakerne ble inndelt i nye grupper etter tilhørighet: politikere og embetsverk, ungdom, kommunalt ansatte, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, stiftelser og næringsliv, og organisasjoner. Rundbordene kan beskrives som homogene fordi hvert bord bestod av deltakere med stillinger innenfor samme bransje, eller av kun ungdom.

Til tross for at gruppene hadde ulik tilhørighet, var prosesslederene på alle gruppene instruert til å lede samtalene etter en liknende struktur*:

Tidspunkt	Hva	Hensikt	Hvordan
12.15	Introduksjonsrunde	Legge rammene for inkluderende og god dialog.	Hver deltaker presenterte seg ved navn, tilhørighet (arbeidsplass eller fritidsklubb) og ved å fortelle om nivå av kjennskap til fritidsklubbfeltet.
12.25	Kartlegge årsaksbilde	Etablere kontekst for videre samtale ved å identifisere årsaker til nåtidssituasjon.	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark.
13.05	Kartlegge styrker og potensiale	Identifisere hvordan fritidsklubbfeltet bidrar og kan bidra til å forbedre nåtidssituasjon	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark.
13.25	Kartlegge utfordringer og behov	Identifisere faktorer som styrker eller svekker fritidsklubbfeltets mulighet til å utnytte styrker og potensiale.	Prosessleder stiller temaspesifikt spørsmål. Deltakerne tenker alene, drøfter to og to og deler i plenum. Innspill noteres på ark, og deltakerne prioriterer viktighet ved tilstrekkelig tid.

4.3.2 Resultater

Dataene opplistet under er innhentet fra referater og bilder av plakater utarbeidet i prosessarbeidet på hvert rundbord. Der det er referatført at flere deltakere fra en gruppe nevnte samme ting, er innspillet kun opplistet én gang.

Heterogene rundbord

Innspillene samlet inn i løpet av de tematiske rundbordssamtalene før lunsj er listet opp under. Innspillene er kategorisert etter tema (folkehelse, medvirkning og inkludering, kultur, forebygging og kompetanse) og deretter spørsmålskategori (årsaker, styrker og potensiale, utfordringer og behov), slik:

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Beskrivelse	Årsaker til nåtidssituasjon, hvilket utgjør utgangspunktet for identifikasjon av styrker og potensiale, utfordringer og behov.	Styrker ved og potensiale i klubbfeltet som har eller kan ha en innvirkning på nåtidssituasjon (1)
Kategori	3) Utfordringer	4) Behov
Beskrivelse	Utfordringer som begrenser klubbfeltets evne til å utnytte styrker og potensiale (2)	Behov klubbfeltet har for å utnytte styrker og potensiale (2)

Folkehelse

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hvilke utfordringer står samfunnet overfor når det kommer til barn og unges helse?»	«På hvilken måte kan klubbene bidra til å styrke barn og unges helse?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none">• Utenforskap• Fedme og overvekt• Psykisk uhelse• Overbelastning (stress og press)• Økende ulikhet• Manglende tillit til tjenester• Viktighet av å bygge robusthet• Ulikhet i deltakelse på fritidsaktiviteter• Utfordrende å kombinere gode helsetilbud med organisert aktivitet	<ul style="list-style-type: none">• Lavterskel og tilgjengelig for alle, hvilket forhindrer ensomhet• Gode rollemodeller og forbilder• Unik pedagogisk praksis med langsiktige mål, i motsetning til mange andre fritidsarenaer• Alternativ mestringsarena gir positive opplevelser• Fristed med trygge rammer og voksne, uten press og stress• Fysisk møteplass for sosial inkludering• Ansatte med relasjonskompetanse bidrar til tillit mellom deltaker og ansatt• Bidrar til fysisk aktivitet og gode matvaner

Kategori	3) utfordringer	4) Behov
Spørsmål	«Hvor står ungdomskubbene i dag mht. å bidra til god helse blant barn og unge?»	«Hvor står ungdomskubbene i dag mht. å bidra til god helse blant barn og unge?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Vanskelig å sikre god drift av klubber grunnet finansiering • Fritidskubbene er ikke tilgjengelige for alle barn og unge • Mange fritidsklubber er ikke universelt utformet • Stigma-problematikk forhindrer deltakelse • Sikre et relevant tilbud 	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for støttespillere i politikk og andre steder for å utvikle tilbud • Behov for å spre og tilgjengeliggjøre informasjon om klubbtilbud lokalt og nasjonalt for å bryte ned barrierer for deltakelse og stigma • Behov for et barriererfritt tilbud for alle med universell utforming • Behov for forutsigbare rammer og finansiering av klubbfeltet • Behov for et likeverdig klubbtilbud i alle kommuner • Behov for mer forskning på helseeffekter av fritidsklubb for å styrke politisk vilje til å agere • Behov for et kompetanseløft, ikke profesjonalisering, for klubbansatte relatert til folkehelse • Lovfesting

Kultur

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hva er årsakene til at ikke alle barn og unge deltar i kulturlivet?»	«Hvordan kan klubbene bidra til at flere barn og unge kan delta i kulturlivet?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Økonomi (deltakeravgift, transport, tilgang på utstyr) • Demografiske utfordringer gir ulik forståelse av kultur • Voksnes kompetanse (inkludering ved talentutvikling) • Nærhet til tilbud • Utstyr og lokaler • Informasjon om tilbudet • Foreldres kulturelle kapital • Konkurrerende aktiviteter • Stigma rundt kulturaktiviteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksisterende lokaler for aktiviteter og arrangementer • Lavterskel og barrierefri arena gir inkludering • Ansattes kompetanse på relasjonsbygging, ungdomsarbeid og kultur gir relevant tilbud • Tilbud oppleves som relevant fordi ungdom medvirker i utvikling • Fanger opp nye trender • Klubbene bør få mer ansvar som arrangør og oppdragstaker som del av kommunal kultursektor lokalt • Kan samarbeide tettere med UKM, kulturskole og bibliotek mtp. økonomi, ressurser og kompetanse • Samlokalisering kan utløse potensiale • Klubbene fungerer som en inngangsport til øvrig kulturliv (trygg og inkluderende arena) • Et mer mangfoldig kulturliv • Gi grupper med lav yringskompetanse et relevant tilbud pga. medvirkningsmetodikk

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hva er årsakene til at ikke alle barn og unge deltar i kulturlivet?»	«Hvordan kan klubbene bidra til at flere barn og unge kan delta i kulturlivet?»
Innspill	Se forrige side	<ul style="list-style-type: none"> • Klubb som lokalt ressurscenter • Mer aktivitet på klubb for å nå flere • Tillitsrelasjoner til voksne gir ungdom mulighet for å utvikle kulturuttrykk på klubben (låne lokaler etc.) • Friarena i dagens konkurransesvampfunn uten prestasjonspress • Kultur som metode for å bygge relasjoner til barn og unge
Kategori	3) utfordringer	4) Behov
Spørsmål	«Hvor står klubbene i dag mht. å gi barn og unge tilgang på kultur?»	«Hvor står klubbene i dag mht. å gi barn og unge tilgang på kultur?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Livssynsnøytralitet kan være utfordrende for noen foreldre • Noen barrierer for deltakelse inkludert stigma • Manglende kompetanse i sektor grunnet lav lønn • Mangel på oppdatert utstyr • Prioriteres ikke kommunalt fordi kultursektor som helhet nedprioriteres • Begrenset markedsføring av tilbud v • Tilgjengelighet på klubb (geografi og åpningstider) 	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for å bygge ned barrierer for deltakelse • Behov for en «ABC» på hvordan klubbene kan markedsføre sitt tilbud • Behov for lengre åpningstider • Behov for at kultur «snakkes opp» lokalt • Behov for lovfesting av fritidsklubb • Behov vil variere i ulike kommuner

Kategori	3) utfordringer	4) Behov
Spørsmål	«Hvor står klubbene i dag mht. å gi barn og unge tilgang på kultur?»	«Hvor står klubbene i dag mht. å gi barn og unge tilgang på kultur?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Uforutsigbart med prosjektmidler • Behov for et mer mangfoldig tilbud • Prestasjonspress • Økonomi • Klubbnavnet kan gi utfordringer 	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for tettere samarbeid med andre aktører som kulturskole for å synliggjøre lokalt kulturtilbud for barn og unge • Behov for å synliggjøre potensialet for å arbeide i kultur som næring e.g. via samarbeid med Ungt Entreprenørskap • Behov for godt utstyr, lokaler og muligheter til å medvirke lokalt på klubb • Behov for tilbud som oppfattes som relevant for barn og unge • Behov for flere flinke ansatte • Behov for at ungdom setter premisser for videre utvikling • Klubb må sidestilles med aktiviteter på kulturskole (prestisje) • Flere møteplasser

Forebygging

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hvilke utfordringer står samfunnet overfor når det gjelder ungdom og rus, vold og kriminalitet?»	«På hvilken måte kan ungdomsklubbene bidra til å forebygge rus, vold og kriminalitet blant ungdom?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Liberal holdningsendring til rusmidler • Økende utenforskap • Gjengkriminalitet • Lavinntekt • Sosiale medier tillater unge å leve dobbeltliv • Økende polarisering skaper spenning • Ungdom med utfordringer fanges opp for sent • Dårlig samorganisering i offentlig sektor • Manglende behandlingstiltak • Myndigheter prioriterer reparasjon, ikke forebygging 	<ul style="list-style-type: none"> • Opplevelser av tilhørighet, mestring og relasjoner er beskyttelsesfaktorer • ikke-stigmatiserende sted å bli møtt og få hjelp • Tilgjengelighet er en forutsetning for å forebygge • Ansatte med variert kompetanse • lengre åpningstider for dem som ikke deltar på andre aktiviteter • Bidrar til dannelsesprosess ved at barn og unge får tidlig erfaring med selvledelse • Eksisterende tillitsrelasjon mellom ansatt og deltaker som kan anvendes i vanskelige situasjoner • Samarbeid med lokale aktører, inkludert politi • Lavterskel tilbud som er tilgjengelig og åpent for alle • Profesjonalisering av klubbfelt

Kategori	3) utfordringer	4) Behov
Spørsmål	«Hva er klubbenes utfordringer dersom de skal gjøre dette forebyggende arbeidet?»	«Hva har klubbene behov for dersom de skal gjøre dette forebyggende arbeidet?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Begrenset tilbud (geografi og åpningstider) • Ressursbehov • Å ivareta klubbens uformelhet og ansattes tillit blant ungdom; Klubb skal ikke fungere som en forlengelse av barnevern, foreldregruppa eller skole. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klubb må lovpålegges og inkluderes i kommunale planer med krav til drift for å få en sentral rolle i kommunen • Kompetanseløft for ansatte • Klubb må sees i tverrfaglig perspektiv og samarbeides om • Tilbud som Oslo-standarden bør eksistere på landsbasis • Egnede og sentrale lokaler • Økonomiske ressurser

Medvirkning og inkludering

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hvorfor er det viktig at barn og unge opplever inkludering og medvirkning?»	«På hvilken måte kan ungdomsklubben være en god arena for inkludering og medvirkning, nå og i fremtiden?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrar til opplevelser av fellesskap, mening, mestring, verdighet og det å ha betydning for og påvirkning på noe. • Ivaretar rett til å bli sett og hørt • Forebygger dårlig selvbilde • Forebygger utenforskap og urett • Gir rom for å utforske interesser og til å bygge ressurser som gir muligheter senere i livet. • Gir opplæring i demokrati, refleksjon, samarbeid og det å respektere andre • Gir mulighet for å skape noe som oppleves som relevant • Styrker samfunnsengasjement • Medvirkning er viktig når den er reell: når ungdom er med på stille spørsmål og på å levere premissene for agendaen 	<ul style="list-style-type: none"> • Medvirkning- og relasjonsbygging er den eksisterende metodikken i klubb • Alternativ arena til ekskluderende ungdomsråd • Arena for kontinuerlig medvirkning versus skole • Arena for direkte demokrati dersom de utnyttes av politikere • God medvirknings- og relasjonskompetanse hos ansatte • Prestasjonspress minimeres • Klubbene inkluderer underrepresenterte grupper • Klubbene kan dele av sin kompetanse med andre aktører • Kan fange opp ungdom som faller utenfor på andre arenaer • Større potensiale for samarbeid med skole • Lavterskel sosialiserings- og inkluderingsarena som første-linje i ungdomsmiljø • Åpningstid når ungdom har fri • Møter ungdom tidlig

Kategori	3) Utfordringer	4) Behov
Spørsmål	«Hva kan virke begrensende på klubbens evne til å ivareta funksjonen som en inkluderende medvirkningsarena?»	«Hva er behovene til klubbene dersom de skal ivareta funksjonen som en inkluderende medvirkningsarena?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Samlokalisering kan minimere rom for medvirkning • Universell utforming • Dårlig økonomi • Begrensede ressurser og kompetanse • Manglende representasjon • Kommunal økonomi • Irrelevant tilbud • Ulikt og utilstrekkelig tilbud på landsbasis • Ansatte bruker for mye tid på rapportering og søknader grunnet økonomi • Manglende universell utforming og fasiliteter • Enkelthendelser kan ha stor innvirkning på omdømme • Manglende annerkjennelse som viktig medvirkningsarena 	<ul style="list-style-type: none"> • Åpne og tilgjengelige fritidsklubber • Flere ansatte med relevant kompetanse • Universell utforming • Egnede lokaler til medvirkningsprosesser • Bedre kommunale rammevilkår • Skyssordning • Forutsigbare og stabile rammer og økonomi for å kunne jobbe systematisk • Annerkjennelse av ansattes kompetanse i samfunnet • Inkludering av ansatte i tverrfaglig samarbeid • Tid og kapasitet hos ansatte til relasjonsbygging • Lengre åpningstider • Styrking av klubbens status lokalt og nasjonalt • Universell utforming av lokaler

Kompetanse

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hva kjennetegner ungdom?»	«Hvilken kompetanse og egenskaper bør klubbansatte ha?»
Innspill	<p>Tidsuavhengige karakteristikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identitetssøkende, nysgjerrige og utforskende • Søker fellesskap, og relasjoner til familie og venner er sentrale • Frigjøringsprosess • Periode preget av overganger og valg • Nyskapende og kreative • Uerfarne og søker kunnskap <p>Tidsavhengige karakteristikk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Med individorientert enn før • Mer opptatt av mental helse enn før • Større eksponering for informasjon • Flere valgmuligheter • Usikkert arbeidsmarked og økonomi • Lavere kapasitet og vanskeligere å engasjere 	<p>Uformell kompetanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tålmodighet • Engasjement • Gjennomtenkning • Fleksibilitet • Gode samarbeidsevner • Arrangørkompetanse • Rollebevissthet • Kommunalt system og tverrfaglig samarbeid • Populærkultur • Idé-, utviklings- og prosessarbeid • Profesjonskompetanse der dette er relevant for å skape et godt tilbud • «løft»-metodikk

Kategori	1) Årsaker	2) Styrker og potensiale
Spørsmål	«Hva kjennetegner ungdom?»	«Hvilken kompetanse og egenskaper bør klubbansatte ha?»
Innspill	Se forrige side	Formell kompetanse: <ul style="list-style-type: none"> • Identitet, kjærlighet, seksualitet og kjønn • Inkludering og mangfold • Samtaleteknikk • Digitalt ungdomsarbeid • Ledelse, lovverk og økonomi • Relasjonsarbeid og konflikt-håndtering og -forebygging • Utviklingspsykologi og psykisk helse • Demokrati- og medvirkningsarbeid • Pedagogikk og spesialpedagogikk • Idé-, utviklings- og prosessarbeid • Profesjonskompetanse der dette er relevant for å skape et godt tilbud • «løft»-metodikk

Kategori	3) utfordringer	4) Behov
Spørsmål	<i>Deltakerne identifiserte utfordringsbildet som del av de andre spørsmålene</i>	«Hva slags kompetanse trenger klubbanksatte?»
Innspill	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende formell utdanning • Lave stillingsprosent • Midlertidige stillinger • Utydelig rolle som ansatt • Manglende pensum om ungdom på barne- og ungdomsfaglig utdanning i dag 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte med sammensatt kompetanse (se pt. 2) • Ny formell utdanning bør knyttes tett til praksis • Styrke eksisterende barne- og ungdomsfaglig fagskoleutdanning med pensum om ungdom • Faste og hele stillinger • Internasjonal erfaringsutveksling på kompetanse • God rolleforståelse som klubbanksatt mtp. avgrensning mot andre profesjoner • Etablere et fagmiljø for å sikre sammenheng mellom forskning og utdanning • Sikre at fagskoler og universiteter samarbeider om utdanning • Utvikle et felles språk for kommunalt ansatte som arbeider med barn og ungdom for at alle skal oppfattes som likeverdige aktører

Homogene rundbordssamtaler

Innspillene samlet inn i løpet av de bransjestrukturerte rundbordssamtalene etter lunsj er listet opp under. Innspillene er kategorisert etter bransje tema og deretter spørsmålskategori. Aktører identifiseres ikke ved navn, men ved arbeidsplass, grunnet hensyn til personvern.

Politikere og embetsverk

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	Embetsverk i Helse- og omsorgsdepartementet	Feltet er løftet i arbeidet med Folkehelsemeldingen og Folkehelseprogrammet, og det kan løftes i revideringen av folkehelseloven og ved nedsettelsen av et nytt Folkehelsepolitisk råd. Oppfordrer feltet til å komme med innspill til revideringen av folkehelseloven, gjerne med eksempler fra utenlandsk lovgiving. Foreslår at fritidsklubber tar kontakt for å søke om midler til å evaluere sine tiltak under program for folkehelsearbeid til medvirkningsarbeid og forebygging av ensomhet.
	Embetsverk i Barne- og Familiedepartementet	Mandat til å formidle god og etterrettelig kunnskap, inkludert å belyse verdi av klubbfelt i ulike settinger. Kan bruke koordinerende rolle til å formidle informasjonen om feltet til ulike sektorer. Opplever det som en utfordring å formidle enhetlig om feltet fordi det faller mellom flere sektorer. Departementet skal evaluere tilskuddsordningen for inkludering av barn og unge i 2025 der klubbfeltet kan komme med innspill.

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	Politisk ledelse i Justisdepartementet	Kan bidra med å øke statusen til og oppmerksomheten rundt fritidsklubbfeltet i forbindelse med kostnadsbesparelsen for staten fritidsklubbenes forebyggende arbeid bidrar til. Det er et potensiale for at lovfesting kan støttes avhengig av kommunal støtte/motstand.
	Kulturtanken	Kan få politikere på tvers av sektorer og nivå (lokalt, regionalt og nasjonalt) til å fremsnakke arbeidet som gjøres på fritidsklubb og argumentere for lokal styrking av feltet.
	Bufdir ved Erasmus+	Kan bistå fritidsklubber med søknads-skriving og informasjon om Erasmus+. Det er en ambisjon om et tettere samarbeid med fritidsklubber, som i Oslo, der ungdomsarbeidere får lønn av kommunen når de deltar på kurs.
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Embetsverk i Helse- og omsorgsdepartementet	Vi kan samarbeide om å styrke forskning på fritidsklubbfeltet. Opp mot forskningsrådet vil tungvektene ofte prioriteres.
	Embetsverk i Barne- og Familiedepartementet	Oppfordrer til en styrking av forskning på feltet.
	Embetsverk i Justisdepartementet	Vi kan arbeide med fritidsklubbfeltet i Kjernegruppen for utsatte barn og unge på tvers av departementene (BFD, AFD, KKD, KUD, KD og JD). I denne gruppen foreslås sektorovergrepene tiltak når det er utfordringer på tvers av disse. En utfordring mtp. samarbeid er at politikere gjerne ønsker å opprette tilskuddsordninger, mens embetsverket ønsker å forenkle disse for søkerne.

Spørsmål	Aktør	Funn
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Kulturtanken	Statlige politikere kan sette agenda, også lokalt, og således synliggjøre viktighet av fritidsklubbfeltet som del av kulturpolitikken.
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	Embetsverk i Helse- og omsorgsdepartementet	Foreslår å utforske mulighet for at forskningsrådet kan være et knutepunkt for å undersøke effektene av fritidsklubb.
	Embetsverk i Barne- og Familiedepartementet	Skal følge opp utredningen av fritidsklubbfeltet høsten 2023, men hvordan det skal gjøres avhenger av politisk vilje og økonomiske muligheter.
	Politisk ledelse i Justisdepartementet	Ønsker å fremsnakke viktigheten av klubbfeltet.
	Embetsverk i Justisdepartementet	Få interne prosesser der dette er relevant, men ønsker å delta i slike ved andre departementer for å synliggjøre konsekvenser ved ikke å arbeide forebyggende e.g. med forskning på de samfunnsøkonomiske kostnadene av kriminell ungdom. I tillegg kunne man sett for seg adaptasjonen av en svensk modell, i Norge, der det er lovpålagt at lokale aktører, a la SLT-nettverk, kartlegger det lokale utfordringsbildet og at det iverksettes tiltak.
	Kulturtanken	Samarbeider allerede tett med Ungdom og Fritid for å styrke feltet, og vil fortsette med dette.
	Bufdir ved Erasmus+	Skal samarbeide tettere med Ungdom og Fritid fremover, og arbeide med å synliggjøre støtteordninger for fritidsklubber og forskningsprosjekter bedre.

Forsknings- og utdanningsintituser

Spørsmål	Aktør	Funn
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Samforsk	Arbeider med å utrede klubbfeltet. Kan bistå med effektstudier av fritidsklubb for å kunne si mer om viktighet av felt.
	Forskningsstiftelsen FAFO	Kan bistå med medvirkningskompetanse; jobber med en bok om unge medvirkere og empowerment, og skal lage en tilsvarende for voksne.
	Velferdsforskningsinstituttet NOVA	Bidrar med viktig forskning inkl. Ungdata PLUSS som synliggjør lokale variasjoner i tilbud. Ønsker å bidra med effektstudier e.g. mtp. mestring og forebygging.
	Norges Idrettshøgskole	Utvikler en utdanning for å heve den formelle kompetansen for ungdomsarbeidere, og ønsker å etablere et fagmiljø.
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Velferdsforskningsinstituttet NOVA	Dele informasjon med hverandre om relevant forskning. Bidrag til forskning på feltet avhenger av økonomi.
	Universitetet i Sørøst-Norge	Ønsker å invitere andre forskere inn til fagdag ved USN om ny utdanning 22. september for å snakke om behov og kompetanse.
	Norges Idrettshøgskole	Foreslår å etablere USN som et samlingssted for fagmiljøet på feltet som kan arbeide med å vise hva fritidsklubb er og hva det kan være.

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan du (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	Samforsk	Arbeider med å utrede klubbfeltet. Kan bistå med effektstudier av fritidsklubb for å kunne si mer om viktighet av felt.
	Forskningsstiftelsen FAFO	Kan bistå med medvirkningskompetanse; jobber med en bok om unge medvirkere og empowerment, og skal lage en tilsvarende for voksne.
	Velferdsforskningsinstituttet NOVA	Bidrar med viktig forskning inkl. Ungdata PLUSS som synliggjør lokale variasjoner i tilbud. Ønsker å bidra med effektstudier e.g. mtp. mestring og forebygging.
	Universitetet i Sørøst-Norge	Utvikler en utdanning for å heve den formelle kompetansen for ungdomsarbeidere, og ønsker å etablere et fagmiljø.
	Norges Idrettshøgskole	Kan bistå med forskning på fritidsklubbfeltet og har søkt på et forskningsprosjekt sammen med Ungdom og Fritid med mål om å se på variabler over lang tid. Kan forske på effektene av det å «henge» på klubb for unge, tilsvarende lek på barn.
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Velferdsforskningsinstituttet NOVA	Dele informasjon med hverandre om relevant forskning. Bidrag til forskning på feltet avhenger av økonomi.
	Universitetet i Sørøst-Norge	Ønsker å invitere andre forskere inn til fagdag ved USN om ny utdanning 22. september for å snakke om behov og kompetanse.
	Norges Idrettshøgskole	Foreslår å etablere USN som et samlingssted for fagmiljøet på feltet som kan arbeide med å vise hva fritidsklubb er og hva det kan være.

Spørsmål	Aktør	Funn
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	Samforsk	Skal fortsette forskning som del av arbeidet med utredning frem til neste konferanse.
	Velferdsforskningsinstituttet NOVA	Involvert i forskningsprosjekter om muslimer i Europa der Alna-skolen er involvert, og i et bredere prosjekt om fritidsaktiviteter som kan være aktuelt.
	Universitetet i Sørøst-Norge	Er i søknadsprosess med å etablere en bachelorgrad i fritidspedagogisk ungdomsledelse.

Stiftelser og næringsliv

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan du (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	Sparebankstiftelsen	Kan støtte formål stiftelsen har tro på med midler, og kan jobbe langsiktig på prosjekter – noen ganger lengre enn det offentlige.
	Gjensidigestiftelsen	Fordi stiftelsen er styrt etter formål står den friere enn offentlige etater til å støtte utvalgte prosjekter med midler.
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Sparebankstiftelsen og Gjensidigestiftelsen	Det er interessant å koordinere innsats på konkrete punkter, for eksempel på temaer som utenforskap der fritidsklubbfeltet er et av flere som tenker nytt.
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	Sparebankstiftelsen	Skal systematisere og dele informasjon med kollegaer. Skal se på de ulike rollene ungdomsklubber, frivillighetssentraler og biblioteker spiller i samfunnet.
	Gjensidigestiftelsen	Har bidratt med finansiering av «Fritidsklubløftet», hvilket vil danne grunnlaget for stiftelsens bidrag til feltet på sikt. Målet er å få til et helhetlig løft for feltet ved samarbeid med andre.

Organisasjoner

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan du (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	UKM	Initiere prosjekter på fritidsklubber. Lage nettverk lokalt, regionalt og nasjonalt. Styrke omdømme og synlighet for klubbfelt.
	Unge Funksjonshemmede	Med kompetanse på inkludering for å utvikle et mer barrierefritt klubbtilbud.
	Tverga	Løft felles fanesaker politisk å synliggjøre Ungdom og Fritids metoder og verktøy. Bistå med kurs og kompetanseutvikling og spredning av metodikk. Synliggjøre gode møteplasser og anlegg som legg i omdømmebygging og markedsføring. Arbeide opp mot kommuner som ikke prioriterer fritidsklubb i dag
	Fagforbundet	Gi kommunalt tillitsvalgte opplæring i å argumentere for viktighet av fritidsklubb overfor politikere. Fortsette arbeid med å sikre rettigheter, hele og faste stillinger i sektor som talerør for ansatte. Arbeide videre med å styrke feltets omdømme.
	Barneombudet	Spille inn klubbfeltet overfor politikere som en viktig arena for å overholde barnekonvensjonens art. 31 og synliggjøre hva FN legger i denne forpliktelsen, samt å samle kunnskap om hvorfor barn og unge mener at fritidsklubb er viktig.
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	UKM	Samarbeide om å synliggjøre den viktige medvirkningskompetansen som eksisterer i fritidsklubbfeltet.
	Unge Funksjonshemmede	Løfte felles fanesaker som innebærer inkludering.

Spørsmål	Aktør	Funn
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Tverga	Samarbeide om å styrke feltets omdømme ved å løfte felles politikk, gode eksempler og spre informasjon e.g. ved å lage en digital informasjonsbank eller digitalt kart der barn og unge kan finne klubbtilbud der de bor.
	Fagforbundet	Kan samarbeide om politisk påvirkning.
	Barneombudet	Samarbeide om omdømmebygging ved å løfte viktighet av fritidsklubb, ved å dele kunnskap og ved å delta på konferanser.
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	UKM	Fremme klubbungdom i kulturelle settinger der organisasjonen skal treffe politikere.
	Unge Funksjonshemmede	Bistå fritidsklubber med informasjon om inkludering og universell utforming.
	Tverga	Kan igangsette historiefortelling om feltet med en gang etter å ha etablert en kommunikasjonsstrategi med Ungdom og Fritid.
	Barneombudet	Skal løfte fritidsklubb som en viktig arena for barn som trenger hjelp/å bli hørt på systemnivå.

Kommunalt ansatte

Spørsmål	Aktør	Funn
Hvordan kan du (din arbeidsplass) bidra til å løfte fritidsklubbfeltet?	Sola kommune	Må utvikle gode kommunikasjonslinjer horisontalt og vertikalt i kommunen. Ungdom må involveres i lokale prosjekter. Det er viktig å vise frem suksesshistorier. Være introspekt på hvordan ressurser kan brukes bedre ved å trekke veksel på kompetanse i større grad. Ved at prosjekter som igangsettes skjer på tvers av kommunale aktører, ikke bare i klubb ettersom det er synlighet- og kapasitetsutfordringer.
	Lørenskog kommune	Må arbeide med å synliggjøre viktighet av felt for lokalbefolkning. Være proaktiv og løsningsorientert i møte med kommunen.
	Oslo kommune	Ved å fremsnakke kultur som metode i lokalt forebyggende arbeid overfor politikere og kommune, og ved å rekruttere gode ansatte som får kompetanseløft på sikt. Små stillinger må reduseres for å holde på kompetanse over tid, hvilket bidrar til et godt klubbmiljø på sikt. Bruke kommunale områder sammen med næringsliv for å skape merverdi for ungdom og fremsnakke dem som en lokal ressurs. De som arbeider med ungdom på samarbeide på tvers av lokale fora.
	Lillestrøm kommune	Arbeide for lokalpolitisk forankring av klubbtilbud, og koble på aktuelle aktører slik at de får et eierskap til feltet. Skape en kultur for deling av erfaringer på tvers.

Spørsmål	Aktør	Funn
Kan dere løfte klubbfeltet ved å gjøre noe sammen på tvers av deres arbeidsplasser?	Tromsø Kommune	Møtes oftere fysisk for å kunne differensiere samtaletematikk mer i åpne fora.
	Sola Kommune	Etablere et felles språk for kommunalt ansatte som arbeider med ungdom for å øke gjensidig forståelse og derfor muligheter for samarbeid. Her er medvirkningshåndboken nyttig. Nettverksmuligheter i de nye fylkesstrukturene også. Disse nettverkene må inkludere både voksne og ungdom for å sikre innovasjon.
	Lørenskog Kommune	Ønsker et faglig forum som deler praksis mtp. forebygging. Igangsette større prosjekter for å øke synlighet.
	Oslo Kommune	Ønsker flere kommunale samlinger for å spre inspirasjon og igangsette samtaler.
	Lillestrøm Kommune	Etablere et regionalt nettverk med både næringsliv og kommuner med mål om å lære fra hverandre og å oppnå resultater sammen.
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	Sola kommune	Synliggjøre viktigheten av at barn og unge får tilgang på kultur fordi det styrker folkehelsen, og kommunisere til politikere at man er samkjørt med andre nasjonale aktører i å få til et fritidsklubbloft vil gi legitimitet kommunalt. Stille krav til nasjonale politikere om at de er tydeligere på hva de ønsker lokalt og regionalt på fritidsklubbfeltet.
	Lørenskog kommune	Fortsette å lære bort fagspråk til andre i kommunen og invitere inn relevante samarbeidspartnere slik at de kan treffe ungdommene.

Spørsmål	Aktør	Funn
Hva vil du gjøre for å arbeide med dette temaet når du kommer tilbake på jobb?	Oslo Kommune	Bli flinkere til å gi Ungdom og Fritid gode historier de kan dele, og til å speile hva politikeres plan- og strategiarbeid faktisk betyr i en større sammenheng; for unge, kommunen, lokalsamfunnet og næringslivet.
	Lillestrøm Kommune	Fortsette å vise til barnekonvensjonen og stortingsmelding 18 i politiske samtaler for å belyse viktighet av fritidsklubb fordi den ikke er lovpålagt.

4.4 Resultater

4.4.1 Heterogene rundbordssamtaler

Hensikten med de de heterogene rundbordssamtalene var å innhente innspill fra deltakerne på klubbfeltets styrker og potensiale, samt på utfordringene og behovene klubbfeltet har dersom disse styrkene og potensialet skal utnyttes.

Styrker og potensiale

Inkludering

Uavhengig av tema mente deltakere på alle gruppene at en styrke ved fritidsklubbfeltet er at det bidrar til inkludering av alle grupper med barn og unge fordi det er et lavterskel fritidstilbud; det er ofte gratis, åpent for alle i en gitt aldersgruppe og uten prestasjonskrav. Således bidrar klubbsektoren til å motvirke ensomhet og utenforskap blant barn og unge. I tilknytning til dette identifiserte majoriteten av gruppene også feltets potensiale til å være barrierefritt, og således enda mer inkluderende på sikt.

Metodikk

Alle gruppene trakk også frem klubbansattes kompetanse på relasjonsbygging og medvirkning, RRR-metodikk, som en styrke ved fritidsklubbfeltet. Flere viste til viktigheten av klubbansattes relasjonsbyggingskompetanse som et grunnlag for å skape tillit mellom ungdommene på fritidsklubben, og mellom ungdommene og ungdomsarbeidere, for at møteplassen skal oppleves som et trygt sted med tilgjengelige voksenpersoner. Relasjonsbygging ble også trukket frem som en forutsetning for å kunne gjennomføre gode medvirkningsprosesser, hvilket i seg selv ble identifisert som en styrke ved fritidsklubbfeltet fordi det gir deltakere et relevant tilbud de ønsker å bruke, der de opplever mestring uten press og stress, ettersom de selv har fått tillit og voksenstøtte til å utforme dette. Opplevelser av mestring, selvledelse og tilhørighet bidrar til å motvirke utenforskap og ensomhet. For eksempel viste gruppa som samtalte om forebygging til viktigheten av eksisterende tillitsrelasjoner mellom voksne og ungdom når det

oppstår vanskelige situasjoner knyttet til rus, kriminalitet eller liknende. Grappa som samtalte om kultur trakk frem klubbfeltets evne til å fange opp kulturelle trender via medvirkning, som en styrke som bidrar til et mer mangfoldig norsk kulturliv der flere, også dem med lav yringskompetanse, får muligheten til å ytre seg.

Ressurssenter

Flere grupper trakk fram klubbfeltets styrke og potensiale som et lokalt ressurscenter. For det første som et ressurscenter for barn og unge, som en fysisk arena der de kan dra nytte av lokaler, utstyr og ansatte, hvilket gir dem gode opplevelser og en inngang til kulturlivet. For det andre som et ressurscenter for kommunen fordi ansatte, med sine relasjoner til og kompetanse på barn og unge, bidrar inn i tverrfaglige samarbeid som SaLTo-nettverk. Flere grupper mener at det ligger et stort potensiale i fritidsklubb som lokalt ressurscenter for flere. For eksempel så grappa som samtalte om forebygging et større potensiale i samarbeidet mellom skole, politi og fritidsklubb for å forhindre utenforskap. Grappa som samtalte om medvirkning og inkludering ser potensiale i at politikere i større grad utnytter fritidsklubb som en arena der en bredere gruppe ungdom kan komme med innspill til lokale beslutningstakere om saker som angår dem enn dem som er representert i ungdomsrådet. Samtidig så deltakere som samtalte om kultur større potensiale i at fritidsklubber samarbeider med UKM, kulturskoler og bibliotek om ressurser, økonomi og kompetanse, og i at fritidsklubber tar en større rolle som lokal arrangør og oppdragsgiver, for å gi barn og unge et best mulig lokalt kulturtilbud.

Utfordringer

Underfinansiering

Deltakere på alle gruppene identifiserte underfinansiering av fritidsklubber som en utfordring for å utnytte styrkene og potensialet som ligger i feltet. Gruppene pekte på en rekke måter dette manifesterer seg på feltet: det er for få fritidsklubber med for kort åpningstid, det er vanskelig å sikre forutsigbar og god drift, ansatte har midlertidige og små stillingsprosenter med relativt lav lønn, og klubbene har ikke utstyret de behøver. Flere grupper pekte på at konsekvensen blir et ikke-eksisterende eller mindre relevant tilbud for barn og unge. En konsekvens av underfinansiering er også at ansatte må bruke mer tid på å søke prosjektfinansiering, hvilket, ved tildeling, kun gir midlertidige midler som ikke kan brukes til driftskostnader. Begge gruppene med kultur som tema trakk fram politikeres systematiske nedprioritering av kulturfeltet i kommunale budsjettforhandlinger som bakenforliggende årsak til at fritidsklubbene er underfinansiert, ettersom disse ofte er organisert under det kommunale kulturfeltet.

Barrierer for deltakelse

Flere grupper trakk også fram barrierer for deltakelse som en utfordring for klubbfeltet. Mens enkelte pekte på at potensielle deltakergrupper ekskluderes fordi mange fritidsklubber ikke er universelt utformet, pekte andre på at det eksisterer et stigma, både blant foreldre og ungdom, rundt fritidsklubb som må adresseres.

Begrenset kompetanse

Noen grupper trakk også fram begrenset kompetanse hos ansatte som en utfordring

for fritidsklubbfeltet. Gruppen som samtalte om temaet kompetanse, viste til manglende formell utdanning som en årsak. I tillegg pekte flere grupper på at underfinansieringen av feltet fører til et «brain drain» fra sektoren fordi arbeidsforholdene er uforutsigbare og lønningene lave, hvilket igjen forringer tilbudet.

Andre utfordringer

I tillegg ble noen temaspesifikke utfordringer synliggjort. For det første pekte gruppa som samtalte om forebygging på utfordringer som kan oppstå dersom fritidsklubbene skal arbeide forebyggende og understreker viktigheten av at fritidsklubbene må beholde sin rolle i lokalsamfunnet; de skal ikke håndtere oppgaver tillagt politi, barnevern og liknende ettersom dette vil svekke ansattes tillitsforhold til ungdom og være svært ressurskrevende.

For det andre pekte gruppene som arbeidet med medvirkning og inkludering på utfordringer ved samlokalisering av fritidsklubber med andre kommunale tjenestetilbud som skole. Årsaken er at rommet for medvirkning minimeres dersom ungdom som bruker fritidsklubb står mindre fritt til å prege denne. Relatert til dette pekte en av disse også på utfordringen ved den manglende anerkjennelsen av fritidsklubber som arenaer for ung medvirkning i samfunnet.

Behov

Forutsigbare rammer og økonomi

I lys av utfordringer relatert til underfinansiering mente flere av gruppene at det er behov for forutsigbare rammer og økonomi for fritidsklubbfeltet. Herunder innspill om behovet for at fritidsklubbfeltet lovfestes, for at feltet forankres i kommunale planverk og

budsjetter, og at feltet tildeles mer ressurser. Et par grupper identifiserte behovet for støttespillere i nasjonal og lokal politikk for å få til dette, samt for en styrking av statusen til kulturfeltet og fritidsklubber lokalt og nasjonalt. Gruppa som samtalte om folkehelse spilte inn behovet for mer forskning på effektene av fritidsklubb for å få politisk gjennomslag til å styrke feltet.

Bygge ned barrierer

For å bygge ned barrierer for deltakelse ved fritidsklubber mente flere av gruppene at det er behov for universell utforming slik at også grupper med funksjonsnedsettelse kan bruke tilbudet. I tillegg spilte deltakere inn behovet for at fritidsklubber får kompetanse på hvordan de skal markedsføre seg lokalt for å bygge ned stigmaet som eksisterer rundt fritidsklubb og rekruttere flere deltakere. En av gruppene som arbeidet med temaet kultur foreslo at Ungdom og Fritid utarbeider en veileder på dette.

God og relevant kompetanse

Flere grupper trakk frem behovet for at ansatte i fritidsklubbfeltet har god og relevant kompetanse. Deltakere i to grupper mente at det var behov for et kompetanseløft i sektoren, og gruppen som diskuterte temaet kompetanse nyanserte dette ved å konkludere med at det er behov for en universitetsutdanning på feltet tett knyttet til praksis og en styrking av eksisterende barne- og ungdomsfaglig fagskoleutdanning med pensum om ungdom. Gruppene som diskuterte kultur trakk også frem muligheten og behovet for at klubbansatte og ansatte i andre deler av den lokale kultursektoren, som Kulturskolen, i større grad drar veksler på hverandres kompetanse og lærer av hverandre. I tillegg trakk deltakerne frem

viktigheten av at klubbansattes kompetanse, særlig på medvirkning, anerkjennes som verdifull.

Andre behov

I tillegg ble noen mer temaspesifikke behov synliggjort. For eksempel understreket gruppa som arbeidet med medvirkning og inkludering behovet for og viktigheten av at ungdom må sette premissene for den videre utviklingen av fritidsklubbfeltet dersom tilbudet skal oppfattes som relevant av deltakergruppa. Gruppa som samtalte om kultur, synliggjorde også behovet for at fritidsklubbsektoren i større grad inngår i samarbeid med lokalt næringsliv og andre kulturaktører for å styrke sitt tilbud og gjøre seg mer relevant som en arrangør i lokalsamfunnet. Deltakere i gruppa spilte også inn viktigheten av at behovene til og for fritidsklubber vil variere lokalt.

4.4.2 Homogene rundbord

Formålet med de homogene rundbordssamtalene, etter lunsj, var å kartlegge omfanget av arbeidet som allerede gjøres i ulike bransjer som bidrar eller kan bidra til å styrke fritidsklubbfeltet, å kartlegge potensialet for samarbeid innad i bransjer for å styrke feltet, og å innhente forslag til hvordan deltakerne kan jobbe opp mot neste rundbordskonferanse i januar 2024.

Eksisterende arbeid

Embetsverket

- Har synliggjort viktighet av klubbfeltet i folkehelsemeldingen og folkehelseprogrammet
- Åpner for at fritidsklubber kan få tilskudd til å evaluere tiltak under program for folkehelsearbeid

- Formidler informasjon om og belyser verdi av fritidsklubbfelt til flere sektorer
- Tar imot fritidsklubbfeltets innspill til Folkehelsepolitisk råd, revidering av Folkehelseloven og av tilskuddsordningen for inkludering av barn og unge
- Informerer om og bistår fritidsklubber med å søke på ulike tilskuddsordninger

Politikere

- Kan sette fritidsklubb på agendaen og øke statusen til feltet
- Kan fatte politiske vedtak, inkludert å lovfeste fritidsklubb
- Forsknings- og utdanningsinstitusjoner
- Gjennomfører nå en utredning av fritidsklubbfeltet på bestilling av Barne- og familiedepartementet
- Arbeides med forskning nasjonalt og internasjonalt der funn kan være relevante
- Kan bidra med effektstudier og annen forskning på fritidsklubb fremover
- Kan bidra til å styrke feltets kompetanse på medvirkning
- Utvikler en formell utdanning for ungdomsarbeidere

Stiftelser

- Støtter Ungdom og Fritid og fritidsklubbfeltet med midler til pågående prosjekter
- Kan støtte nye prosjekter i Ungdom og fritid og/eller fritidsklubbfeltet med midler

- Organisasjoner
- Initierer aktiviteter og arrangementer for fritidsklubber
- Argumenterer for en styrking av fritidsklubbfeltet overfor nasjonale og lokale politikere
- Kan bistå feltet med kompetanse på inkludering av barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Arbeide for å bedre arbeidsvilkårene til ansatte på fritidsklubb

Kommunalt ansatte

- Fremsnakke kultur som metode i lokalt forebyggende arbeid overfor politikere
- Sambruk av kommunale områder med andre næringer
- Kan arbeide for lokalpolitisk forankring av fritidsklubb
- Synliggjøre ungdom som lokal ressurs
- Kan involvere ungdom i lokale prosjekter
- Kan forbedre vertikale og horisontale kommunikasjonslinjer

Potensialet for samarbeid

Embetsverk

- Kan dele forskning og informasjon på tvers av departementer
- Kan etterspørre ny forskning på feltet
- Kan innføre sektorovergrepene tiltak via Kjernegruppen for utsatte barn og unge
- Forsknings- og utdanningsinstitusjoner

sjoner

- Kan utvikle et felles samlingssted og fagmiljø på ungdomsarbeid ved USN
- Kan dele relevant forskning med hverandre
- Stiftelser
- Kan koordinere sin innsats på noen områder e.g. utenforskap

Organisasjoner

- Tar del i felles nettverk med fritidsklubber lokalt, og Ungdom og Fritid nasjonalt
- Kan bidra til å styrke omdømme og synlighet for fritidsklubbfeltet ved å dele kunnskap og delta på hverandres konferanser
- Kan løfte felles fanesaker politisk
- Kan legge press på kommuner som ikke har fritidsklubb i dag
- Kan samarbeide om kurs og kompetanseutvikling
- Kan utvikle en felles informasjonsbank med oversikt over fritidsklubbtilbud for barn og unge der de bor
- Kommunalt ansatte
- Kan effektivisere ressursbruk ved å trekke veksler på ansattkompetanse
- Kan igangsette flere tverrfaglige prosjekter for å synliggjøre fritidsklubb
- Kan synliggjøre viktighet av felt for lokalbefolkning
- Kan etablere nettverk av voksne, ungdom og næringsliv i kommuner og fylker for erfaring- og praksisdeling

- Kan arrangere flere kommunale samlinger for å spre informasjon og igangsette dialog
- Kan etablere et felles språk for ansatte som arbeider med ungdom for å styrke mulighetene for samarbeid

Forslag til arbeid opp mot neste konferanse

Embetsverk

- Skal utforske mulighetene for at forskningsrådet kan være et knutepunkt for effektforskning på fritidsklubb.
- Skal følge opp utredningen av fritidsklubbfeltet som lanseres sommer/høst 2023.
- Skal samarbeide med Ungdom og Fritid om å synliggjøre støtteordninger for fritidsklubbfeltet

Politikere

- Skal fremsnakke viktigheten av fritidsklubbfeltet.
- Forsknings- og utdanningsinstitusjoner
- Skal ferdigstille utredningen av fritidsklubbfeltet
- Skal arbeide videre med søknadsprosessen for å etablere en formell utdanning på ungdomsarbeid
- Skal invitere andre i bransjen til konferanse om ungdomsarbeid ved USN i september

Stiftelser

- Systematisere og dele informasjon med kollegaer
- Se på de ulike rollene ungdomsklubber, frivillighetssentraler og biblioteker spiller i samfunnet
- Organisasjoner
- Gi klubbungdom en yringsflate når man har arrangementer med politikere
- Bistå fritidsklubbfeltet med informasjon om inkludering og universell utforming
- Igangsette historiefortellinger om fritidsklubbfeltet i sosiale medier
- Løfte fritidsklubbfeltet som en viktig yringsarena overfor andre aktører
- Kommunalt ansatte
- Stille krav til nasjonale politikere om at de er tydeligere på hva de ønsker lokalt og regionalt på fritidsklubbfeltet
- Synliggjøre viktigheten av at barn og unge får tilgang på fritidsklubb som kulturarena
- Kommunisere til lokalpolitikere at det skjer et nasjonalt fritidsklubbnett
- Invitere relevante samarbeidspartnere til fritidsklubben for å igangsette dialog med ungdom
- Lære bort fagspråk til andre i kommunen
- Gi Ungdom og Fritid gode klubbhistorier å dele
- Fortsette å belyse viktighet av fritidsklubb som et middel for å opprettholde forpliktelser etter barnekonvensjonen

4.5 Konklusjon

Hensikten med rundbordskonferanse 1 var å samle relevante aktører for å igangsette en samtale om hvordan fritidsklubbfeltet bør og kan styrkes på sikt. Det ble gjort ved å samle deltakere fra politikken, fritidsklubb, embetsverket, organisasjonslivet, næringslivet, utdannings- og forskningsinstitusjoner i Oslo for å identifisere styrkene og det samfunnsnyttige potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet relatert til helse, forebygging, medvirkning og inkludering, og kultur, samt utfordringene og behovene som må adresseres for at dette skal utnyttes, inkludert kompetansen som må til.

Deltakerne identifiserte ansattes kompetanse på medvirkning- og relasjonsarbeid, klubb som lavterskel møteplass og som ressurscenter som de tre viktigste styrkene, med et iboende potensiale, ved fritidsklubbfeltet. Deltakerne viste til underfinansiering av fritidsklubber som hovedutfordringen feltet står overfor, men også til barrierer for deltakelse og begrenset ansattkompetanse som sentrale utfordringer som må adresseres dersom dette iboende potensialet skal utnyttes. Følgelig identifiserte deltakerne forutsigbare rammer og økonomi som feltets største behov, og universell utforming og et relevant og godt kompetansetilbud for ansatte som viktige behov.

Deltakerne igangsatte også et kartleggingsarbeid av hva som allerede gjøres av ulike bransjer og hvordan deltakere i samme bransje kan samarbeide, samt hva hver deltaker kan gjøre for å styrke feltet frem mot neste konferanse. I denne prosessen ble det tydelig at det allerede eksisterer et engasjement for klubbfeltet og at det er mye godt arbeid som gjøres i ulike sektorer, men at det er et stort potensiale for koordinert innsats.

Dette arbeidet skal videreføres på rundbordskonferanse 2 der det skal utarbeides konkrete forslag til løsninger på hvordan ulike aktører kan samarbeide for å styrke klubbfeltet fremover. Sammen med offisielle dokumenter, relevant forskning og funn fra undersøkelser og samtaler med feltet, vil innspillene fra disse konferansene utgjøre kildegrunnlaget til et nasjonalt rammeverk for feltet som skal utarbeides i starten av 2024. Dette rammeverket skal peke på kvalitetskrav, ressursbehov og vilkår som må til for at fritidsklubbene skal kunne levere på ønskede målsetninger og behov i samfunnet; altså skal det være en slags oppskrift på fremtidens fritidsklubb og hvordan vi kommer dit.

5. Rundbordskonferanse 2

Du er invitert til rundbordskonferanse 2 i Fritidsklubløftet 8. januar.

På konferanse 1 var målet å identifisere potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet, inkludert de utfordringene og behovene som må adresseres for å utnytte dette. Målet med konferanse 2 er å konkretisere forslag til løsninger på hvordan vi kan samarbeide for å utnytte det samfunnsnyttige potensialet som ligger i fritidsklubbfeltet slik at flere barn og unge får bedre oppvekstvilkår.

Vil du lære mer om fritidsklubbfeltet i Norge?

[Last ned: Med Ungdom som Ressurs: Medvirkningshåndbok](#)

[Ungdom og Fritid mener](#)

Inviter oss til et møte!

